

Sambród

Gmina Małdyty

od _____ do _____

ARCHIWUM
OŚRODKA OCHRONY
ZABYTKOWEGO KRAJOBRAZU
ul. Szwoleżerów 9, tel. 628 48 41 w. 130

Nr inw. 1405

Nr inw. 1405 dep.
BIBLIOTEKA
Zarządu Ochrony i Konserwacji Zesp. Pałac.-Ogród.
Muzeum Narodowego w Warszawie
ul. Szwoleżerów Nr 9, tel. 29-67-78

METEOROLOGIA PARKU - OGRODU				
1	Adres:	niejescowość - Sambród	gmina - Małdyty	powiat - Morąg województwo - olsztyńskie
2	Nazwa parku:	aktualna -	dawna -	
3	Rodzaj parku i stani jego zachowania:	Park został rozparcelowany pomiędzy prywatnych właścicieli i od 1949 użytkowany jest jako pastwisko. Z dawnych założeń pozostały tylko ślady dawnej alei dębowej i kilka chorych lip. Widoczne są ślady kanałów i stawku. Wiele drzew usunięto.		
4	Czas powstania:	XVIII w.		
5	Położenie parku:	Park położony jest przy bocznej drodze z Małdyt przez Sambród, Chojnik do Moraga. Rozciąga się pomiędzy kościołem i dawną oficyną pałacową skąd teren opada stromo w kierunku północnym.		
6	powierzchnia parku:	ogółem w ha - 2,5	w tym wód w ha - -	czy są na niej budynki i jakie - oficyna pałacowa i kościół z XVIII w stanowiące pierwotnie dwa skrzydła pałacu.
7	Użytkownik parku:	Stefan Skirzyński - 1 ha, 1,5 ha - 9 innych użytkowników		
8	Czy jest w rejestrze :	data i nr rejestru <u>jest w rejestrze</u>		
9	Istniejące do- kumentacje /data, autor/	pomiar sytuacyjno wysokościowy - nie ma		inwentaryzacja zieleni - nie ma
		studium historyczne - nie ma		założenia techniczno ekonomiczne - nie ma
		techniczno, branziowe dokumentacje i ekspertyzy - nie ma		
10	Przeprowadzone dotychczas remonty	nie przeprowadzano żadnych prac.		

ARCHIWUM
OŚRODKA OCHRONY
ZABYTKOWEGO KRAJOBRAZU
ul. Szwoleżerów 9, tel. 628 48 41 w. 130

Nr inw. 1405

I. Krótka analiza historyczna.

1. Ewolucja układu przestrzennego.

Założenie parkowe związane jest z pałacem z początku XVIII w., z którego pozostała tylko oficyna i kościół stanowiące pierwotnie dwa jego skrzydła. Park miał kształt regularnej podkowy z ramionami na osiach kościoła i oficyny. W centrum znajdował się stawek oraz system kanałów połączonych z nim. W katalogach zabytków pow. morąskiego wspomniano o altanach drzewnych, których obecnie nie dopatrzono się. Poniżej roślinność zachowała się w minimalnym stopniu, trudno dziś ją scharakteryzować we wcześniejszych okresach. Po II wojnie światowej rola parku zmieniła się z chwilą włączenia go do Państwowego Funduszu Ziemi.

2. Dawnych planów parku brak.

3. W Wojewódzkim Archiwum Państwowym w Olsztynie znajduje się niemiecka mapa topograficzna z roku 1944 w skali 1:25000, na której widoczne są założenia parku.

Poza tym nie korzystano przy opracowywaniu z innych materiałów. Informacji ustnych udzielał Stefan Skirzyński zamieszkały w Sambrodzie - właściciel większej części parku.

II. Charakterystyka stanu istniejącego.

1. Układ przestrzenny.

Dawny park zajmuje teren opadający dość stromo w kierunku zachodnim od kościoła i oficyny, która użytkowana jest obecnie jako budynek mieszkalny. Między nimi stoi budynek mieszkalny i gospodarczy właściciela części parku o pow. 1,5 ha - Stefana Skirzyńskiego, który w 1949 roku otrzymał go z Państwowego

Funduszu Ziemi. Pozostały 1 ha rozparcelowany został pomiędzy 9 właścicieli. Od tej pory park użytkowany jest jako pastwisko. Staw zarósł zupełnie roślinnością, a kanały są nieczynne i zamulone. Pozostał ślad dawnej alei dębowej ~~która~~ stanowiącej oś widokową założenia, kilka lip, których stan budzi poważne zastrzeżenia oraz pojedyncze świerki i kasztanowce. Reszta drzew albo uległa zniszczeniu wskutek silnych wiatrów, lub też usunięto je.

2. Inwentaryzacja zieleni.

Park o powierzchni około 2,50 ha został rozparcelowany pomiędzy prywatnych właścicieli i w obecnym stanie jest całkowicie zniszczony. Z dawnych założeń parkowych pozostały tylko pojedyncze drzewa, według niżej podanego zestawienia:

Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	- 10 szt. o przec. obw. 320 cm	P
Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	- 10 szt. o przec. obw. 140 cm	
Kasztanowce <i>Aesculus Hippocastanum</i>	4 szt. o przec. obw. 340 cm	P
Świerk pospolity <i>Picea excelsa</i>	2 szt. o przec. obw. 200 cm	
<hr/>		
Razem:	16 szt.	

Niektóre drzewa są wewnątrz wypalone, pozostałe częściowo spróchniałe i zagrzybione. Obecnie teren parku jest użytkowany jako pastwisko. Park do renowacji nie nadaje się. Należy pozostawić tylko zdrowe drzewa jako pojedyncze zadrzewienia.

Wykaz

drzew wraz z pomiarem ich obwodnic na wysokości 1,3 m od ziemi.

Lipa drobnolistna szt. 10 o wymiarach: 320, 300, 310, 200, 200, 510, 300, 430, 200, 450.

Dąb szypułkowy: szt. 10 : 200, 200, 200, 200, 100, 100, 100, 100, 100, 100.

Kasztanowce szt. 4: ^{P P P P} 450, 300, 300, 310.

Świerk pospolity szt. 2 - 200, 200.

Z krzewów występuje śliwa tarnina *Prunus spinosa*. Na niektórych drzewach wije się winobluszcz pięciolistkowy *Parthenocissus quinquefolia*.

3. Analiza stopnia zachowania układu zabytkowego.

Zmiana sposobu użytkowania parku po roku 1949 doprowadziła do całkowitego niemal zniszczenia zabytkowego założenia parkowego, którego nie da się już odtworzyć. Jak wspomniano wyżej zachowały się tylko resztki alej, ślady kanałów i stawku. Pojedyncze drzewa nie ukazują dawnej świetności parku i w tym stanie jest on zdany na zagładę.

4. Rola obiektu w krajobrazie.

Z uwagi na zniszczenie obiektu nie podajemy informacji.

III. Wnioski dotyczące ochrony:

Ze względu na stan zachowania nie podajemy informacji.

Wykaz zdjęć

1. Nr neg. 3700 Lewe skrzydło pałacu - obecnie kościół katolicki,
2. Nr neg. 3701 Prawe skrzydło pałacu zajmowane przez rolników obecnie,
3. Nr neg. 3699 Resztką zadrzewienia złożonego z lip i kasztanowców,
4. Nr neg. 3698 Dwie stare lipy,
5. Nr neg. 3695, 96 Pozostałość zadrzewień dawnego parku,
6. Nr neg. 3697 Wypróchniały pień potężnej lipy.

Sambród

105

1 neg 3700

2 neg 3701

3 neg 3399

4 neg 3698

5 neg 3695

6 neg 3806

7 neg 3697